

Kaupunginvaltuusto	§ 41	23.04.2018
Kaupunginhallitus	§ 180	07.05.2018
Sosiaali- ja terveystalokunta	§ 31	16.05.2019

Valtuutettu Harri Palomäen ym. valtuustoaloite aktiivimallin piiriin joutuneiden naantalilaisten työttömien tilanteen parantamisesta

326/00.07.01/2018

Kaupunginvaltuusto 23.04.2018 § 41

Valtuutettu Harri Palomäki luki ja jätti valtuuston kokouksessa seuraavan 13 valtuutetun allekirjoittaman aloitekirjelmän:

"Tämän vuoden alusta astui voimaan niin sanottu työttömyysturvaa aktiivimalli.

Se tarkoittaa, että työttömän pitää tehdä 65 päivän tarkastelu-jakson aikana vähintään 18 tuntia työehtosopimuksen mukaan palkattua työtä, ansaittava yritystoiminnassa yhteensä vähintään 23 prosenttia yrittäjän työssäoloa vaaditusta kuukausiansiosta eli tänä vuonna 241 euroa tai oltava viisi päivää TE-toimiston työllisyyttä edistävissä palveluissa.

Muutoin työttömän työttömyysturvasta leikataan 4,65 prosentilla.

Tilastokeskuksen ja Kelan julkaiseman tiedon mukaan Naantalissa 240 työtöntä, jotka eivät ole täyttäneet aktiivisuusvelvoitetta, jonka vuoksi heidän toimeentuloaan leikataan edellä kuvatuksi.

Malli voi johtaa heidän ja muiden työttömien kannalta vaikeisiin, jopa kohtuuttomiin tilanteisiin, sillä työtön ei voi itse päättää siitä, paikkaako työnantaja hänet töihin tai onko viranomaisilla riittävästi voimavaroja tarjota työllisyystoimenpiteitä.

Edellä olevan perusteella me allekirjoittaneet Naantalien kaupunginvaltuutetut esitämme, että:

- Naantalien kaupunki selvittää, kuinka moni naantalilainen työtön on joutunut niin sanotun aktiivimallin piiriin ilman, että heillä on mahdollisuuksia työllistyä tai päästä työvoimapolitiittisiin toimenpiteisiin.
- Selvityksen pohjalta kartoitetaan, kuinka paljon maksaisi näiden henkilöiden työllistäminen tai työllisyyspoliittisten toimenpiteiden piiriin ohjaaminen.
- Yhdessä työvoimaviranomaisten kanssa järjestetään kaupungin talousarvion puitteissa jokaiselle naantalilaiselle työttömälle työllisyysmahdollisuuksia tai mahdollis-

suuksia osallistua työvoimapoliittisiin toimenpiteisiin niin, etteivät he joudu aktiivimallin työttömyysturvavaleikkurin piiriin."

KAUPUNGINVALTUUSTO:

Valtuustoaloite merkittiin vastaanotetuksi.

Kaupunginhallitus 07.05.2018 § 180

KAUPUNGINJOHTAJA:

Kaupunginhallitus lähettää valtuustoaloitteen sosiaali- ja terveyspalveluille valmisteltavaksi ja mahdollisia toimenpiteitä varten.

KAUPUNGINHALLITUS:

Kaupunginjohtajan ehdotus hyväksyttiin.

Sosiaali- ja terveyslautakunta 16.05.2019 § 31

Aikuissosiaalityön päällikkö Nina Peltola

Laki työttömyysturvan aktiivimallista tuli voimaan 1.1.2018. Sen myötä työttömän etuutta alennetaan, jos hän ei täytä mallissa määriteltyjä aktiivisuusedellytyksiä noin kolmen kuukauden (65 päivää) tarkastelujakson aikana. Säilyttääkseen työttömyysetuuden ennallaan työttömän työnhakijan on tehtävä 18 tuntia palkkatyötä, ansaittava yritystoiminnassa yhteensä vähintään 23 % yrittäjän työssäoloa vaaditusta kuukausiansiosta (vuonna 2018 tämä on ollut 241 euroa), oltava viisi päivää TE-toimiston työllistymistä edistävässä tai tukevassa palvelussa, opiskeltava viisi päivää TE-toimiston kanssa sovittuja opintoja (muutos on tullut voimaan 31.12.2018), tai osallistuttava viisi päivää muiden kuin työvoimaviranomaisten järjestämään työllistymistä edistävään palveluun (muutos on tullut voimaan 1.4.2019).

Tiedot aktiivimallin myötä Kelan alennettua työttömyysetuutta saaneista löytyvät avoimesta tilastotietokannasta Kelastosta. Vuoden 2019 ensimmäisellä vuosineljänneksellä työttömyysetuutta sai Naantalissa yhteensä 576 henkilöä, joista 193 (34 %) sai alennettua etuutta. Määrä on pysynyt jokseenkin samana kolmen viimeisen vuosineljänneksen osalta. Vastaavana aikana alennettua Kelan työttömyysetuutta sai koko maassa 41 % ja Varsinais-Suomessa 38 % työttömistä. Ansioturvan tilastoinnista vastaa Finanssivalvonta. Sen tilastojen mukaan loka-joulukuun 2018 aikana ansio-päivärahaa saaneista alennettua etuutta sai koko maassa 29 %, Varsinais-Suomessa 29 % ja Naantalissa 31 % työttömistä.

Kysymykseen siitä, kuinka moni naantalilainen työtön on joutunut aktiivimallin piiriin ilman, että heillä on ollut mahdollisuuksia työllistyä tai päästä työvoimapoliittisiin toimenpiteisiin, on mahdotonta vastata. Työllistymistä edistäviä palveluita ovat työnhakuvalmennus ja uravalmennus, työkokeilu ja koulutuskokeilu, työvoimakoulutus, omaehtoinen opiskelu työttömyysetuudella tuettuna, maahanmuuttajan tuettu omaehtoinen opiskelu sekä kuntouttava työtoiminta. Työttömän työnhakijan aktiivisuutta arvioi työttömyysetuuden maksaja, joko Kela tai työttömyyskassa, ei työvoimaviran-

omainen. Lisäksi joissakin palveluissa TE-toimisto päättää yksin siitä, voiko asiakas osallistua työllistymistä edistävään palveluun ja saada sen perusteella työttömyysturvaa.

Aikuissosiaalityö tekee säännöllistä yhteistyötä TE-toimiston ja Kelan kanssa. TE-toimiston virkailijat jalkautuvat Naantaliin viikoittain ja asiakkaille laaditaan aktivointisuunnitelma lähipalveluna. Työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun (TYP) asiakkaita Naantalissa on ollut viime vuoden lopulla 206. Vuoden 2018 aikana kuntouttavassa työtoiminnassa on ollut 204 henkilöä, Nuorten työpajalla 52 asiakasta sekä palkkatukityössä 34 henkilöä, joista suurin osa on ollut pitkäaikaistyöttömiä. Työllistämisen ja yrittäjyyden tukemiseen käytettävissä oleva määräraha on riittänyt hyvin vuonna 2018 ja palkkatuella työllistettyjen määrät ovat nousseet Varsinais-Suomessa.

Kelan analytiikka- ja tilastotyöryhmän (Suunnittelija Sami Tuori) mukaan aktiivimallin vaikutusta perustoimeentulotuen tarpeeseen on vaikea arvioida luotettavasti kuntatasolla ilman perusteellista tutkimusta ja muiden muutoksiin vaikuttavien tekijöiden huomioimista. Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) ja Kela selvittävät parhaillaan laajassa tutkimushankkeessa aktiivimallin vaikutuksia työttömiin sekä sen vaikutusta Kelan myöntämien muiden etuuksien käyttöön. Kelan huhtikuussa 2019 julkistamien alustavien tulosten perusteella aktiivimalli näyttää heikentäneen erityisesti ikäntyvien työttömien tilannetta. Alkuvuodesta 2019 alennettua Kelan työttömyysetuutta saivat Naantalissa eniten 55-59-vuotiaat (29) ja toiseksi eniten 50-54-vuotiaat (25) työttömät.

Aikuissosiaalityössä on käynnistetty viimeisen puolen vuoden aikana useita toimenpiteitä, mitkä tähtäävät työttömien palvelutarpeen, työkyvyn ja kuntoutustarpeen yksilölliseen ja monialaiseen selvittämiseen. Aikuissosiaalityössä tehdään säännöllistä yhteistyötä TE-toimiston ja Kelan kanssa sekä on tiivistetty yhteistyötä perusterveydenhuollon ja etsivän nuorisotyön kanssa. Lisäksi Nuorten työpajalle on palkattu määräaikainen sairaanhoitaja nuorten kuntoutuspolkujen tehostamiseksi ajalle 1.5. - 31.12.2019. Tämän tämän vuoden aikana laaditaan suunnitelma niiden pitkäaikaistyöttömien tilanteiden parantamiseksi, jotka ovat työkyvyttömiä ja/tai hoidon ja kuntoutuksen tarpeessa, ja jotka ovat sosiaaliturvajärjestelmän kannalta väärillä etuuksilla.

PERUSTURVAJOHTAJA:

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää antaa oheisen vastauksen valtuutettu Palomäen ym. valtuustoaloitteeseen kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA:

Perusturvajohtajan ehdotus hyväksyttiin.